

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222200968
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8222200968.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu Daniely Babinovej a členov senátu Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpeného: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 863 017, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 8Csp/29/2022-221 zo dňa 04.08.2023, jednohlasne takto

rozhodol:

- Mení sa rozsudok vo výroku II. tak, že stranám sporu sa nárok na náhradu trov prvoinštančného konania nepriznáva.
- Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie vo vzťahu k výroku II. o trovách konania uviedol, že o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte ako „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný mal plný úspech vo veci, preto mu súd prvej inštancie priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd dodal, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

3. V zákonom stanovenej lehote podal žalobca odvolanie proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku II. o trovách konania z dôvodu neúplne zisteného skutkového stavu veci a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že žalobou sa domáhal určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a z toho vyplývajúceho vydania bezdôvodného obohatenia. Podstatou jeho argumentácie bolo tvrdenie, že úverová zmluva neobsahuje obligatórnu náležitosť, a to rozčlenenie splátky podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej v texte aj ako „ZoSÚ“). Z tejto absencie vyplýva aj netransparentnosť splátky, ktorú žalovaný označil len ako splátka istiny, čo spochybňuje celkovú výšku úveru. Aj keď sa súd prvej inštancie výslovne nevysporiadal s jeho argumentáciou, opierajúcou sa o absenciu rozčlenenia splátky, tak vzhľadom na vývoj judikatúry, na ktorý poukázal

žalovaný, a to na rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1VCdo/4/2022, z 28.3.2023, rozsudok súdu prvej inštancie odvolaním nenapáda. Poukázal však na podstatné skutočnosti, ktoré by, podľa názoru žalobcu, mali mať vplyv na to, aby nebol zaviazaný na náhradu trov konania, v zmysle § 257 CSP. Žalobca uviedol, že žalobu podal 12.5.2022, keď prostredníctvom zástupcu disponoval rozhodnutiami, podľa ktorých úverové zmluvy uzatvorené podľa ZoSÚ, na ktoré sa vzťahuje Smernica Rady 87/102/EHS, ktorá nevyžadovala plnú harmonizáciu, a nie Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, ktorá sa vzťahuje len na úverové zmluvy uzatvorené podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, musí pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru uvádzať rozčlenenie splátky. Mal v tomto smere k dispozícii rozhodnutia senátov Krajského súdu Prešov, vydané od roku 2016, a to senátov XXX, XXX, XXX, XXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX D. XXXX, o ktoré mohol svoju žalobu oprieť. K dispozícii má aj obsahovo totožné rozhodnutia Krajských súdov Banská Bystrica, Trnava a Žilina. Rovnako aplikovanie potreby rozčlenenia splátky, pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru potvrdzovali aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/128/2016, z 29.11.2017 a 4Cdo/122/2019, z 29.4.2020. Takúto ustálenú rozhodovaciu prax zmenilo až vyššie uvedené rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1VCdo/4/2022, z 28.3.2023. Preto žalobca nemal dôvod pochybovať o dôvodnosti jeho žaloby. Vo svojom postupe preto nevidí žiaden dôvod, ktorý by zapríčinil neúspech žaloby. Na základe uvedeného žalobca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie, v napadnutom výroku zmeniť a náhradu trov konania žalovanej nepriznať.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v napadnutom výroku III. o trovách konania, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

5. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

6. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci

7. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. V prejednávanej veci súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o vydanie bezdôvodného obohatenia, ako nedôvodnú. Súd prvej inštancie sa okrem iného nestotožnil s tvrdením žalobcu o absencii náležitosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Mal za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala dojednanie, že výška splátky istiny je 136,13 eura, poplatok za správu úveru 1,99 eura, počet splátok 120, splatnosť prvej splátky 10.06.2009, periodicita a splatnosť splátok istiny mesačne, k 10. dňu v kalendárnom mesiaci, konečná splatnosť úveru 10.05.2019, splatnosť úrokov mesačne, v posledný deň kalendárneho mesiaca.

9. Súd prvej inštancie žalovanému ako plne úspešnej strane v spore priznal nárok na náhradu trov konania podľa § 255 CSP.

10. Jediným zákonným postupom ako procesne úspešnej strane resp. strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, nepriznať náhradu trov konania, je ex offo skúmanie existencie podmienok v zmysle ust. § 257 CSP, t.j. dôvodov hodných osobitného zreteľa.

11. Podľa ust. § 257 CSP môže súd výnimočne náhradu trov konania nepriznať, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania a použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter.

12. Aplikácia uvedeného ustanovenia § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody

hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane strán sporu. Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada súd jednak k majetkovým, osobným a sociálnym pomerom strán sporu, ale rovnako je potrebné prihliadať aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a dôležitým je aj správanie strán sporu pred a po podaní žaloby. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že pri zohľadnení vyššie uvedených kritérií by sa javilo priznanie trov konania ako neprimerane tvrdé, je na mieste aplikácia ustanovenia o trovách konania podľa § 257 CSP.

13. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/4/2022 zo dňa 28.03.2023. V odôvodnení tohto rozhodnutia je uvedené, že senát 5C po preskúmaní problematiky aplikácie ust. § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. konštatoval, že je splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP, t. j., že dovolaním namietaná právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a svojim uznesením 5Cdo/60/2021 zo dňa 14. júla 2022 postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 48 ods. 1 CSP veta prvá). V odôvodnení tohto rozhodnutia je ďalej poukázané na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/128/2016 zo dňa 29.11.2017 a 4Cdo/122/2019 zo dňa 29.04.2020, ktoré dospeli k potrebe členenia splátky na presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok úveru po častiach (istina, úrok a poplatky).

Veľký senát dovolacieho súdu napokon dospel k záveru, že podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky (istina, úroky a poplatky).

14. Z judikatúry tunajšieho odvolacieho súdu v čase podania žaloby (máj 2022) vyplýva, že odvolacie senáty vo svojich rozhodnutiach potvrdzovali právne závery okresných súdov o chýbajúcej obligatórnej náležitosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere podľa ust. § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Ide napríklad o rozhodnutia sp. zn. XXXXXXXX/XX/XXXX zo dňa 13.10.2022, sp. zn. XXXXXX/XX/XXXX z 27.09.2022, sp. zn. XXXXXX/XX/XXXX z 08.12.2021, sp. zn. XXX/X/XXXX z 10.06.2021, sp. zn. XXX/X/XXXX z 29.04.2021 či sp. zn. XXX/X/XXXX z 30.11.2020.

15. Odvolací súd preskúmal a zväžil vyššie uvedené okolnosti prejednávanej veci vo vzťahu k výroku rozsudku o trovách konania a dospel k záveru o potrebe aplikácie výnimočného ustanovenia § 257 CSP spočívajúcich v okolnostiach vedúcich žalobcu k podaniu žaloby. Je zrejmé, že v čase podania žaloby žalobca disponoval súdnymi rozhodnutiami a bol si vedomý rozhodovacej praxe tunajšieho odvolacieho súdu o potrebe rozčlenenia splátky podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Až v priebehu súdneho konania došlo k posunu judikatúry v tejto oblasti a k ustáleniu rozhodovacej praxi Najvyšším súdom SR spomínaným rozhodnutím sp. zn. 1VCdo/4/2022 zo dňa 28.03.2023. Odvolací súd zastáva názor, že balansujúca judikatúra a evolutívnosť právnych názorov nemôže byť na ťarchu neúspešného žalobcu. Uvedená skutočnosť je podľa názoru odvolacieho dôvodu dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania. Aplikácia ust. § 257 CSP je preto dôvodná.

16. Z týchto dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku II. o trovách konania postupom podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal.

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, § 257 CSP a § 396 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobca síce bol v odvolacom konaní úspešný a vznikol mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania, no skutočnosť, či dôjde k aplikácii ust. § 257 CSP závisela od úvahy súdu, a preto za tohto stavu by nebolo spravodlivé, aby dôsledky v podobe povinnosti náhrady trov odvolacieho konania znášal len žalovaný.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).